

Οικογένεια Στέφανου Μωυσίδη Από την Γρηγορία Κασάπογλου

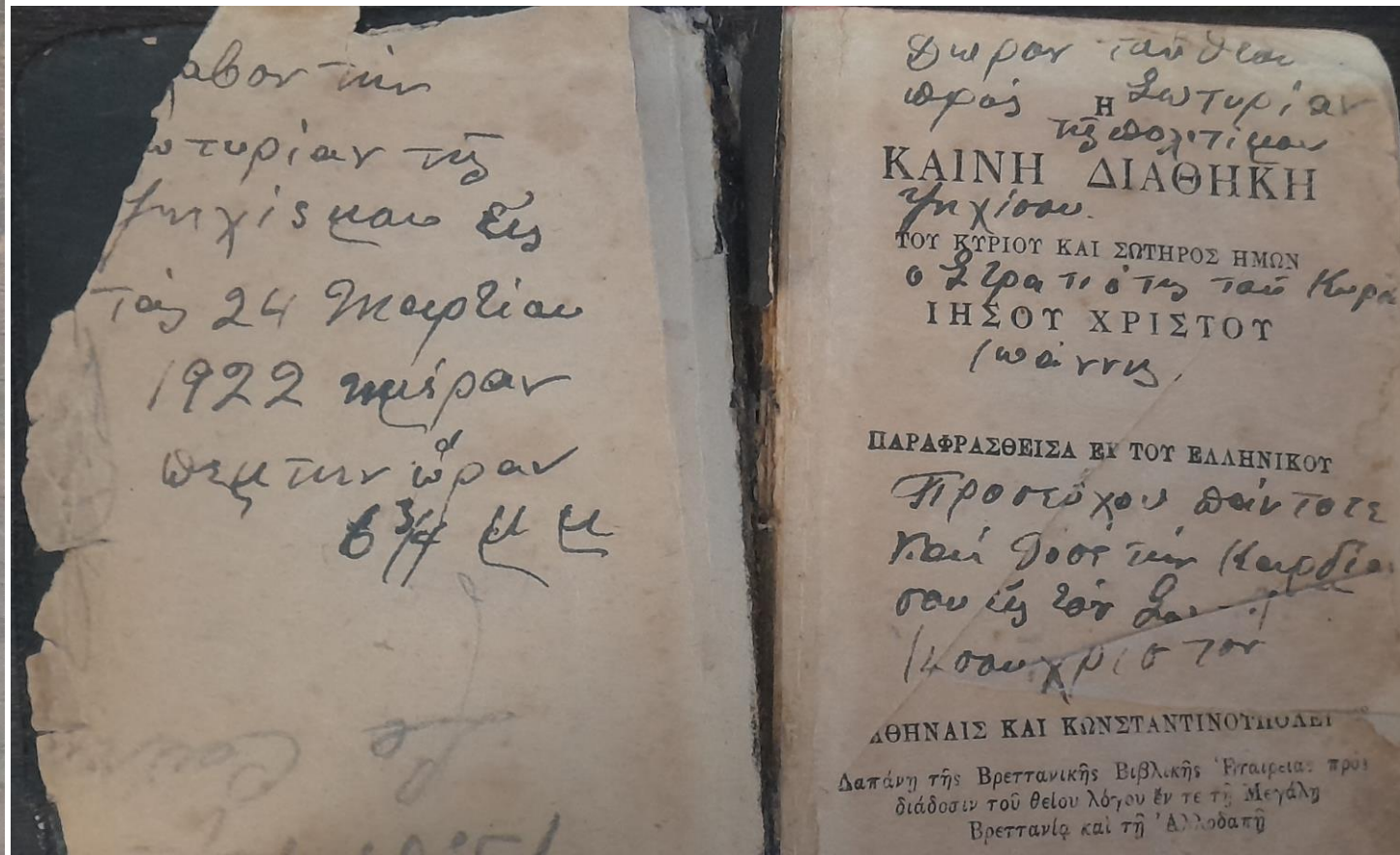
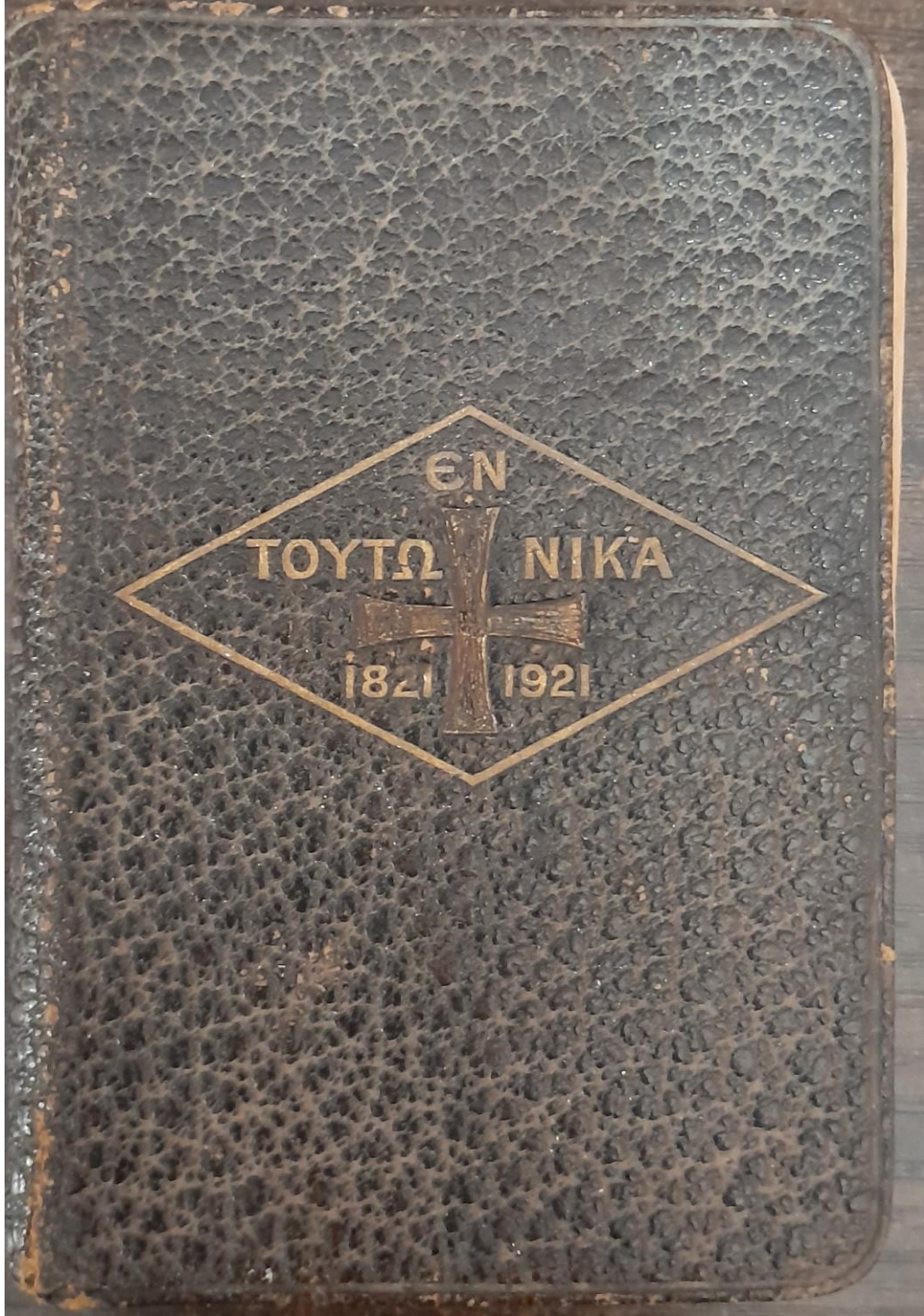
Οι πρόγονοί μου, ήρθαν από την Πάρλα της Μ. Ασίας, νότια της Καπαδοκίας. Όλοι παππούδες είναι από εκεί.

Οι Παρλαλίδες, ερχόμενοι εδώ, στην Ελλάδα, πήγαν στις Σέρρες, όπου έφτιαξαν ένα χωριό από το μηδέν. Το ονόμασαν Μαυρόλοφο, Καράτοπράκ, μαύρο χώμα στα τούρκικα, γλώσσα την οποία μιλούν ακόμα, όχι τόσο έντονα όσο παλιά. Η γιαγιά μου ήταν 3 χρονών όταν ήρθε, και μας έλεγε ότι θα την άφηναν πίσω στη Μικρά Ασία γιατί τους ήταν βάρος!

Στο δρόμο για την Ελλάδα έχασε 2 αδέρφια. Τους πήραν οι Τούρκοι.

Οι φωτογραφίες λοιπόν, είναι από τη ζωή στο χωριό.

Οικογένεια Νικόλα Σαραμάντου Γ'2

Από την Αικατερίνη Γουγουλάκη

Μια ιστορία από τη Μικρασία

Ήταν Άνοιξη σε ένα μεγάλο χωριό, στα βάθη της Μικρασίας. Τα πράγματα κυλούσαν ομαλά, Έλληνες και Τούρκοι ζούσαν μονιασμένοι και μοιράζονταν μαζί χαρές και λύπες. Το κακό, όμως, δεν άργησε να φανεί. Μια διαταγή για το κλείσιμο των Χριστιανικών εκκλησιών και των ελληνικών σχολείων ήταν το προμήνυμα για όλα τα δεινά που θα ακολουθούσαν. Τότε ήταν που συνέλαβαν τον παπά και τον δάσκαλο του χωριού. Λίγες μέρες μετά βρέθηκαν νεκροί και τα άψυχα κορμιά τους φαίνονταν βασανισμένα. Κανείς δεν ήξερε τίποτα.

Οι Έλληνες έκλειναν τρομαγμένοι τα μαγαζιά τους, έφευγαν από τις δουλειές τους και κλείνονταν στα σπίτια τους. Ο φόβος είχε απλώσει το σκοτεινό του πέπλο. Στο χωριό του μικρού Νικόλα ζούσαν 5.000 Πόντιοι και άλλοι τόσοι Τούρκοι. Ζούσαν αρμονικά και ήταν πολλοί δεμένοι. Ήταν γείτονες, φίλοι, μεγάλωναν μαζί τα παιδιά τους στις αυλές που μοιράζονταν και αυτά έπαιζαν παρέα ανέμελα, χωρίς σκοτούρες. Τώρα όμως, τα πράγματα είχαν αλλάξει και η καχυποψία πήρε τη θέση της ανεμελιάς.

Τούρκοι αξιωματικοί του στρατού έκαναν εφόδους στο χωριό και τρομοκρατούσαν τους Έλληνες. Απαγόρευαν τις συναναστροφές μεταξύ Τούρκων και Ελλήνων και οι παραβάτες τιμωρούνταν πολύ σκληρά. Στα σπίτια των Τούρκων έφταναν ειδήσεις για διωγμούς των Ελλήνων και διακριτικά συμβούλευαν τους γείτονές τους να φύγουν όσο πιο γρήγορα μπορούσαν. Τούρκοι στρατιωτικοί στα διπλανά χωριά έδιωχναν με τη βία τους Έλληνες. Βασάνιζαν μέχρι θανάτου τους άντρες και ατίμαζαν τις γυναίκες ...

Οι Έλληνες, αν και ήταν φοβισμένοι, δεν εγκατέλειπαν το χωριό τους, ώσπου μια μέρα ο τούρκικος στρατός έβαλε φωτιά στο χωριό. Έμπαινε στα σπίτια των Ελλήνων και τους απομάκρυναν με τη βία. Ο μικρός Νικόλας άκουγε τις κραυγές τους κόσμου και φοβόταν. Η μάνα του, η κυρά Ελένη, άρπαξε έναν μπόγο πράγματα και έβγαλε από το σεντούκι ένα πουγκί με λίρες. Ήταν οι οικονομίες της που με τόση δουλειά και τόσες στερήσεις είχε καταφέρει να κάνει. Με αυτές θα έφτιαχνε το σπιτικό της και θα φρόντιζε για τα παιδιά της ... πού να τις κουβαλά τώρα; Φοβόταν μήπως τις χάσει. Τρέχει γρήγορα στην πίσω αυλή, εκεί στο αποθηκάκι που φύλαγε τους τενεκέδες και τα βαρέλια με τις προμήθειες. Οι Τούρκοι δεν θα έφταναν εκεί, σκέφτηκε. Έσκαψε ευθύς έναν λάκκο, παράχωσε το πουγκί δίχως πολλή σκέψη (δεν είχε χρόνο άλλωστε), το κάλυψε με χώμα και έβαλε πάνω ένα βαρέλι. Το βαρέλι θα ήταν το σημάδι, για να τις βρει όταν γυρίσει, γιατί θα γυρίσει , θα γυρίσει εκεί, θα τις βρει και θα φτιάξει το σπιτικό της, έτσι όπως το είχε ονειρευτεί, το σπιτικό που είχε ονειρευτεί και τόσο επιθυμούσε. Τότε της ήρθε μια ιδέα ...να εδώ στον μπόγο θα πάρει λίγο χώμα από την πατρίδα της, από τον τόπο που μεγάλωσε . Έτσι θα πάρει κουράγιο να συνεχίσει, να πάρει τον μακρύ δρόμο, αλλά για πού; Κανείς δεν ήξερε ...

Χωρίς να χάσει άλλο χρόνο πήρε τον μπόγο, σήκωσε τον Νικόλα στην αγκαλιά της και άρχισε να τρέχει. Μα δεν ήξερε πού πάει. Μόνο ήξερε ότι πρέπει να φύγει.

Λίγο πιο πέρα είδε τη γειτόνισσα της, τη Μαρίκα, να τρέχει αλαφιασμένη κρατώντας το λίγων ημερών βρέφος της. Το σπίτι της καιγόταν και σώθηκαν από καθαρή τύχη! Θεέ μου τι συμφορά! Καθώς ξεμάκραινε είδε την άλλη γειτόνισσά της, την Εσμέ. Η Εσμέ κουνούσε το χέρι και της φώναζε ότι θα την περιμένει. Τα μάτια της κυρά Ελένης βούρκωσαν... «Θα σε περιμένω» έλεγε η Εσμέ, «εδώ, να, στην αυλή να κάνουμε πιτουλίτσες», ώσπου «λύγισε» και έκλαιγε πια με λυγμούς «Πού πας Ελένη; Πού μ' αφήνεις, καλή μου γειτονοπούλα; Πώς θα ζήσω χωρίς εσένα... Να προσέχεις, θα μου λείψεις...».

Η Ελένη ήθελε να γυρίσει να την αγκαλιάσει, μα φοβόταν και δεν πρόφτανε. Έτρεξε στην πλατεία να βρει και τα μεγαλύτερα παιδιά της που είχαν φύγει τρέχοντας.

Ο δρόμος δύσκολος και μακρύς, γεμάτος κακουχίες, πείνα, κρύο και βάσανα. Και κυρίως ένα ταξίδι χωρίς προορισμό... Πού πήγαιναν άραγε; Ούτε που ήξεραν. Άνθρωποι με τρόμο στα μάτια βιάδιζαν σιωπηλοί. Μόνο το μωρό της κυρά Μαρίκας ακουγόταν, μα κι αυτό δεν άντεξε. Το κλάμα του σιώπησε για πάντα λίγες μέρες μετά και μαζί του σιώπησε και η ελπίδα. Κι όμως, ναι, το κλάμα του μωρού ήταν μια παρηγοριά για το μέλλον. Τώρα σιωπή.

Η Μαρίκα δεν το έβαλε κάτω. Είχε άλλα τέσσερα παιδιά που έπρεπε να φροντίσει. Έσφιξε τα δόντια και συνέχισε. Όλοι μαζί διωγμένοι από παντού, διωγμένοι από τον τόπο μας, από τη μοίρα τους συνέχισαν ώσπου έφτασαν σε ένα λιμάνι. Στοιβάχθηκαν σε ένα καράβι. Στην Ελλάδα, τους είπαν, στον Πειραιά, στην Αθήνα και ύστερα βλέπουν... Θα είναι για λίγο άλλωστε. Ήταν τόσες ψυχές, θα τα κατάφερναν.

Μετά από πολλή ταλαιπωρία έφτασαν. Από εκεί προωθήθηκαν αλλού. Δεν μπορούσε η Αθήνα να θρέψει όλους τους πρόσφυγες. Έφτασαν στη Μακεδονία, σε ένα μικρό ορεινό χωριό.

Τις πρώτες μέρες έμεναν όλοι μαζί στο σχολείο και μετά σιγά σιγά άρχισε ο καθένας να φτιάχνει το σπιτικό του με ό,τι υλικά είχε. Στην αρχή λάσπη και άχυρο και μετά η ελληνική κυβέρνηση τους έφερε ξύλα, πέτρες, τούβλα και όποιο άλλο χρήσιμο υλικό μπορούσαν να προμηθευτούν. Οι πρόσφυγες ήταν πολλοί και η ελληνική κυβέρνηση αδυνατούσε να τους φροντίσει όλους μαζί αμέσως. Ήταν όμως εργατικοί και κατάφεραν να προσαρμοστούν γρήγορα στη νέα τους πραγματικότητα.

Η κυρά Ελένη ήταν μαθημένη στα δύσκολα και θα το έφτιαχνε το σπιτικό της. Θα δούλευε σκληρά και θα κατάφερνε αυτό που τόσο επιθυμούσε. Έτσι και έγινε και τακτοποιήθηκε γρήγορα, με την ελπίδα ότι θα ήταν για λίγο « πού ξέρεις» σκεφτόταν, όταν ησυχάσουν τα πράγματα θα γυρίσουμε. Η Εσμέ σίγουρα θα προσέχει το σπίτι μας, θα βρω τα φυλαγμένα μου και γρήγορα θα κάνω ένα καινούργιο σπίτι, μεγαλύτερο, ομορφότερο, πλουσιότερο».

Και τότε θυμήθηκε το χώμα, αυτό που κουβαλούσε σε όλον τον δρόμο σαν φυλαχτό! Το έβαλε στη χούφτα της και το φίλησε. Ρίγησε όλο της το κορμί. Δίχως να χάσει ώρα βγήκε στην αυλή. Ναι, το χώμα θα είναι μια καινούργια αρχή, μια αρχή και ελπίδα ότι τα δύσκολα πέρασαν και έρχονται τα καλύτερα.

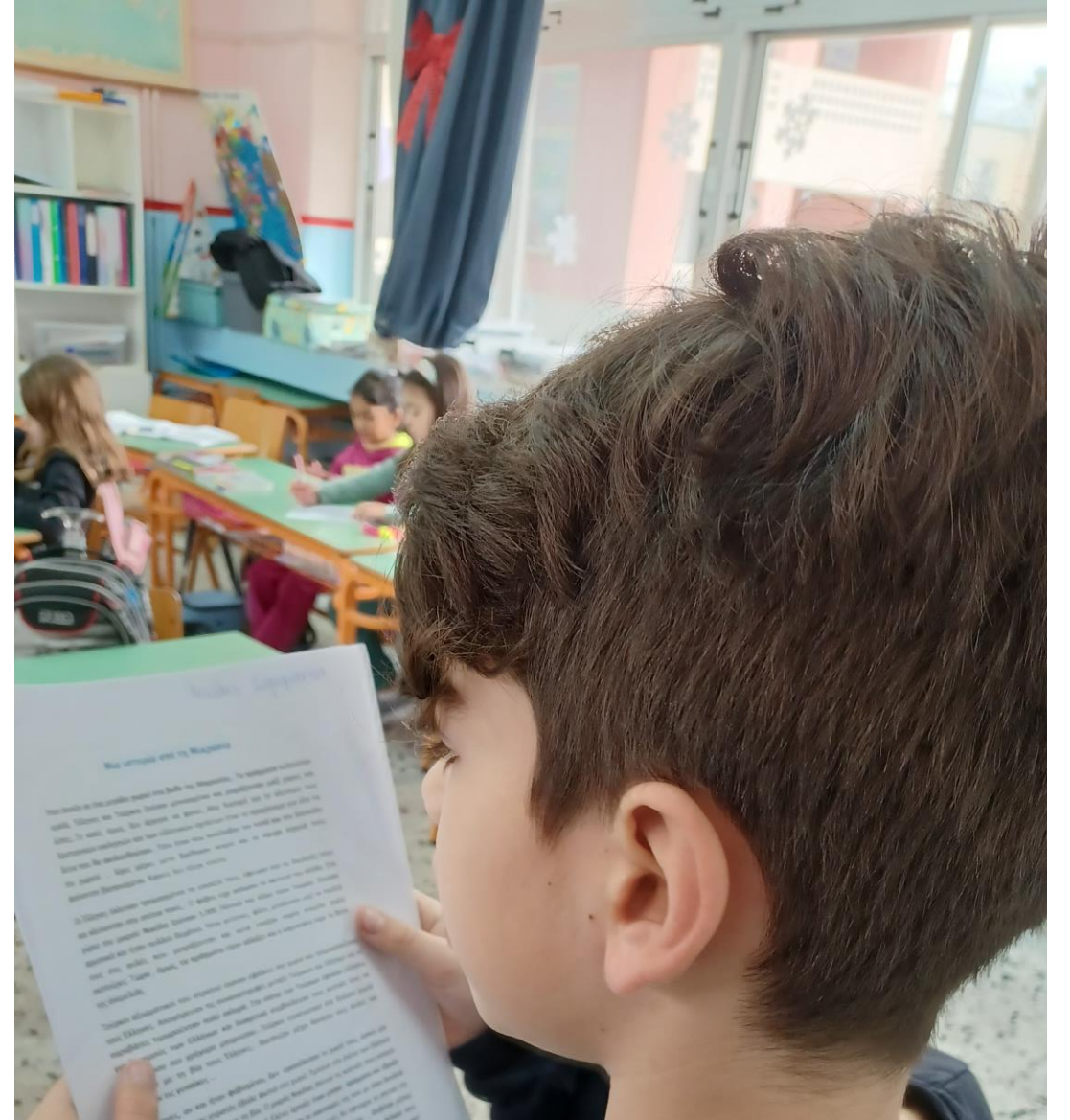
Ένας τενεκές για γλάστρα, ένα μικρό φυτό ελιάς (από αυτά που τους είχε μοιράσει η ελληνική κυβέρνηση) και όλη η αγάπη για την πατρίδα που κουβαλάει μέσα της, όλη η πατρίδα της τώρα στην αυλή της. Αυτή η ελιά τώρα θα της θυμίζει την αλησμόνητη πατρίδα της που τόσο απρόσμενα εγκατέλειψε.

Ο Νικόλας μεγάλωσε σε εκείνη την αυλή και μαζί του μεγάλωνε και η ελιά. Μεγάλωσε τόσο, που η κυρά Ελένη σύντομα τη φύτεψε στο έδαφος. Κάθε χρόνο έφτιαχνε τις ελιές της και σαν μεγάλωσε κι άλλο, η κυρά Ελένη έφτιαχνε το λάδι της χρονιάς. Την άκουγε ο Νικόλας να λέει ότι είναι ευλογημένο το χώμα της, ευλογημένο το λάδι της και ευλογημένο το φαΐ τους. Μια μέρα ο Νικόλας ρώτησε τι σήμαινε αυτό και η κυρά Λένη απάντησε «Γιατί είναι ευλογημένο το χώμα της Μικρασίας, αγόρι μου».

Και ο Νικόλας μεγάλωσε, παντρεύτηκε την Αννέτα, μια όμορφη κοπέλα του χωριού και έκαναν πολλά παιδιά. Ανάμεσα σε αυτά η προγιαγιά μου η Ελισάβετ (Λισάβω), που γέννησε τη γιαγιά μου την Άννα.

Το σπίτι της κυρά Ελένης έχει υποστεί ως σήμερα πολλές αλλαγές και δεν θυμίζει σε τίποτα το πρόχειρο κατασκεύασμα για να στεγάσει την οικογένειά της. Το μόνο που θυμίζει πια εκείνη την εποχή είναι η ελιά που στέκει αγέρωχη και καμαρωτή μες στην αυλή και ο χοντρός κορμός της μαρτυρά τα χρόνια της και θυμίζει τις αλησμόνητες πατρίδες.

Αικατερίνη Γουγουλάκη

Οικογένεια Θέμη Γεράκη Γ'1 Από την Παναγιώτα Καραμπούνη

Η ιστορία της προγιαγιάς μου

Η γιαγιά της μαμάς μου γεννήθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 1922. Ακριβώς εκείνη την περίοδο έγινε και ο διωγμός των Ελλήνων από τη Σμύρνη. Στις 14 Σεπτεμβρίου 1922, ήταν μια σκοτεινή και θλιβερή μέρα. Οι Έλληνες έπρεπε να αφήσουν την πατρίδα τους τη Σμύρνη, εκεί όπου μεγάλωσαν και να έρθουν ξεριζωμένοι στην Ελλάδα. Όπου το μόνο κοινό που είχαν είναι ότι μιλούσαν την ίδια γλώσσα. Εκείνες τις ημέρες η μαμά της προγιαγιάς μου πήρε τα τρία της παιδιά, την Κατερίνα, την Ουρανία, τον Νίκο κι ένα μωρό στην κοιλιά της και πήγαν σ' ένα σχολείο να μείνουν, γιατί το σπίτι τους, στη Σμύρνη, το είχαν κάψει οι Τούρκοι (στις 13 του Σεπτέμβρη η προγιαγιά μου γεννήθηκε).

Το ξημέρωμα της 14ης Σεπτεμβρίου τους έβαλαν σ' ένα καράβι. Πολλά καράβια είχαν μαζευτεί στο λιμάνι της Σμύρνης για να πάρουν τους Έλληνες από εκεί, όπου καίγονταν όλα τα σπίτια και ήταν όλο μαυρίλα και καπνούς. Το μωρό το είχαν κρύψει σε ένα μπόγο με τα μωρουδιακά. Είχαν κρύψει και διαφορά κειμήλια. Όλα τα μωρά και παιδιά τα έριχναν στη θάλασσα, αλλά το μωρό το έκρυψαν, για να μπορέσουν να το βάλουν μέσα στο καράβι.

Τον μπαμπά της προγιαγιάς μου τον έπιασαν και δεν τον άφησαν να ταξιδέψει μαζί τους. Έτσι, έφυγαν μόνοι τους. Πολύ αργότερα όμως ήρθε και εκείνος στην Ελλάδα.

Πήγαν πρώτα στον Πειραιά και έζησαν σε σκηνές για δύο χρόνια. Μετά από εκεί, ο πρώτος οικισμός που έγινε ήταν στην Νέα Ιωνία, όπου έχτισαν στην αρχή μικρά σπίτια-παράγκες.

Αργότερα όμως τα μικρά σπίτια έγιναν μεγάλα και όλοι μεγαλούργησαν γιατί έφεραν τον πολιτισμό, την εργατικότητα, γιατί ήταν προκομμένοι και εργατικοί. Είχαν αγάπη για την οικογένεια την ενότητα και πίστη στο Θεό. Έχτισαν εκκλησίες, σχολεία και ό,τι άλλο συνεπάγεται την ανάπτυξη ενός τόπου.

Παναγιώτα Καραμπούνη

Οικογένεια Γιώργου & Δέσποινας Ντελλή Από την Μαρία Συροπούλου

Η Αληθινή ιστορία της προπορογιαγιάς μου.
Η προπορογιαγιά Δέσποινα είχε έρθει από την Καισάρια
της Μικράς Ασίας το 1922. Άφησε το σπίτι της
πήρε μόνο μια εικόνα κρυμμένη μέσα στα στήθια
της και με την οικογένειά της έφυγαν με μεγάλη στεναχώρια.
Πέρασαν πολλές δύσκολες καταστάσεις μέχρι να φθάσουν στην
Αθήνα. Και στην Αθήνα τα πράγματα ήταν δύσκολα με
πολλές φορές κρύβονταν κρυφά και έπαιζαν παιχνίδια με
τους γείτονες.

Η προγιαγιά Δέσποινα είχε έρθει από την
Καισάρεια της Μικράς Ασίας, το 1922. Άφησε το
σπίτι της. Πήρε μόνο μια εικόνα, την οποία
έκρυψε στο στήθος της και με την οικογένειά
της έφυγαν, με μεγάλη στεναχώρια. Πέρασαν
πολλές δύσκολες καταστάσεις μέχρι να
φθάσουν στην Αθήνα.

Η εικόνα του Αγίου Δημητρίου